

První československý pokus o ulehčení a zrychlení příjmu doporučených zásilek k přepravě ve formě automatu pro příjem doporučených zásilek umístěný na poště PRAHA 6 zkušebně nebyl příliš úspěšný. Uživatelé si jej moc neoblíbili. Kdyby nebylo sběratelů, zachová se velmi málo otisků. Po krátkém zkušebním provozu byl stažen z této pošty a na jeho vylepšování se přestalo pracovat. Hendikepem byly mimo jiné tyto faktory: nepřiměřená velikost, občasná poruchovost a hlavně fixní hodnota Kčs 1.60 doporučené pošty v té době. Nelze opominout ani fakt, že přijímaly jen zásilky do 50 gramů a použití bylo určeno výhradně protuzemsko, nikoliv pro cizinu (proto byly v barvě fialové, kterou mezinárodní konvence v té době nepovolovala, v tuzemsku, navíc socilaistickém ano to bylo tolerováno ze strany UPU). Při zvýšení by byl tento automat k nepotřebě.

Zajímavé je, že spojovní výzkumníci dostali za úkol pracovat jen na příjmu doporučených zásilek. Ve světě byl tento systém již dávno vynalezen a zdokonalován. Některé výplatní stroje se dostaly i na přepážky čs. pošt (např. Hasler a další). Hlavně měly v sobě mechanismus na mnohonásobnou výplatní hodnotu a oplývaly dalšími finesami. Navíc u nás je tradiční spotřebitel a konzervativní uživatel poštovních služeb. Drží se pošty s nálepkami

Koncem 70. let dostali spojovní výzkumníci podobný úkol - vymyslet a zprovoznit další automat pro příjem doporučených zásilek. Opět zapsané zásilky a opět fixní hodnota. Tímto úkolem byla tentokrát pověřena **Provozní laboratoř Ředitelství spojů v Žilině. Tým specialistů ve složení ing. Richard Měrka, ing. Danko Šubová, Martin Paluška, Ján Čapek a ing. Boris Šálek začal na tomto úkolu pracovat koncem 70. let 1979, první prototyp byl vyroben koncem roku 1979 a došlo ke zkušebnímu porvozu v laboratoři. Samotný zkušební provoz na poštách v terénu probíhal o něco později, v letech 1981 - 1986 na čtyřech vytipovaných poštách. Patent č. 230419 byl předložen 21. 5. 1982, zveřejněn 30. 12. 1983 a definitivně vyhlášen po shora uvedeným číslem 1. 4. 1986 (viz databázi slovenských patentů na www.skpatents.com). I tyto pokusy, i když byly sofistikovanější než první československý pokus skončily a na čs. pošty se sériově nerozšířil.**

V této klasické podobě výplatního stroje či automatu se již nepokračovalo a v 90. letech došlo na aplikaci APOSTů na široké základně. Výzkumný a vývojový úkol tak byl překonán novou technikou.

Pokusy iniciované Federálním ministerstvem spojů tehdejšího Československa byly jistě vedeny záslužnou snahou zrychlit a racionalizovat poštovní provoz, ale tyto pokusy padly na neúrodnou půdu z mnoha důvodů. Navíc se již vymýšlelo ve světě již vymyšlené několik desítek let před tímto snažením.

ZKUŠEBNÍ PROVOZ SAMOOBSLUŽNÝCH ZAŘÍZENÍ V LABORATOŘI

V době vývoje a zkušebních pokusů se předpokládala sazba za doporučené zásilky Kčs 2,- (nakonec sazba pro zkušební stroje na poštách byla ještě vyšší). . Z toho výzkumníci vycházeli.

Navíc se při zkouškách ověřovala možnost použití různých barevných alternativ. I červená, ale nakonec se vývojáři přiklonili k fialové.

Na zkušebních otiscích je viditelný nápis "ZKUŠEBNÍ PROVOZ", později tam byl umístěn název pošty. V denním razítku je název "AUTOMAT", později nahrazen písmenem A číslem automatu písmeno "R" je menší, později bylo zvětšeno. V denním razítku je zasazen název pošty ŽILINA 1 (uvažovalo se o poště BYTČA 1). Byla zvolena žilinská pošta s ohledem na pratičnost při zprovozňování tohoto vynálezu. Oficiální otisk byl v pořadí R obrazec (výplatní razítko)/- denní razítko, kontrolní otisk měl pořadí těchto vdou částí opačné - denní razítko / R obrazec (výplatní razítko).

Dalším úkolem bylo vytvoření **podacích lístků** - to se událo v roce 1979. Vznikly různé varianty odlišené polohou dvou hlavních součástí otisku - výplatní zóny (výplatního razítka) a denního razítka.

Pracovalo se na třech automatech, ty byly v roce 1981 připraveny ke zkušebnímu provozu na poštách.

Automat č. 1 (A 1) byl původně určen pro poštu BYTČA 1. Viz cenný otisk, který měl pořadí částí v gardu DR/VR, na zkušebním podacím lístku (podacom lístku). Později došlo ke změně - tento automat vyplácel na poště ŽILINA 1.

Podací lístek byl určen jen " pro automat na příjem dop. zásielok". Nikoliv pro doporučené zásilky podávané klasicky (s R-nálepkou).

